

R e z u m a t

În lucrarea de față s-au întreprins investigații în condițiile din Moldova asupra uneia dintre cele mai importante boli ale cabalinelor -anemia infecțioasă ecvină-, care se pare că în ultimii 10-15 ani a căpătat o amploare destul de mare afectând în special efectivele de cabaline din gospodăriile particulare.

Creșterea calului, renăscută în ultima perioadă în România, chiar dacă nu pe măsura dorințelor, reclamă cunoașterea factorilor care pot influența reușita acesteia, printre care se numără combaterea bolilor, în general, și în special a celor infecțioase, în cadrul cărora pe primul plan se situează anemia infecțioasă.

Cazuistica bogată și diversificată întâlnită în teren de medicii veterinari practicieni ne întărește convingerea că în condițiile actuale bolile infecțioase care evoluează în efectivele de cabaline se caracterizează printr-un grad mare de contagiozitate și difuzibilitate. Un caracter deloc de neglijat este acela că boala evoluează de cele mai multe ori inaparent și atipic, cu forme clinice necaracteristice, nespecifice, care pot crea confuzii sau pot trece neobservate.

Impotanța deosebită a bolii este conferită de contagiozitatea ridicată, evoluția insidioasă, existența purtătorilor și excretorilor de virus de lungă durată și greu de depistat, lipsa posibilităților de tratament, precum și a unei imunoprofilaxii sau profilaxii nespecifice eficiente. Din aceste date, rezultă că eradicarea bolii reprezintă o problemă majoră, de strictă actualitate, ca urmare a pierderilor economice, care derivă din obligativitatea sacrificării animalelor infectate, capacitatea redusă de valorificare a cărnii, costul dezinfecțiilor, măsurile restrictive impuse de legislația internațională privind deplasarea cailor din zonele contaminate. Datorită acestor aspecte anemia infecțioasă ecvină este considerată cea mai importantă și gravă boală infecțioasă a calului.

O atenție deosebită s-a acordat investigației și analizării factorilor epidemiologici care au favorizat apariția și evoluția anemiei infecțioase. De asemenea, s-a acordat atenție aspectelor clinice evolutive, a modificărilor macroscopice și microscopice, ca și a metodologiilor de diagnostic, prevenire și combatere .

În lucrarea de față s-au întreprins investigații în condițiile din Moldova asupra uneia dintre cele mai importante boli ale cabalinelor -anemia infecțioasă ecvină-, care se pare că în ultimii 10-15 ani a căpătat o amploare destul de mare afectând în special efectivele de cabaline aparținând sistemului gospodăresc de creștere.

Investigațiile au urmărit prevalența anemiei infecțioase în județele din Moldova, valorificând statisticile puse la dispoziție de Direcțiile Sanitar-Veterinare.

Teza cuprinde 312 pagini, fiind redactată în 10 capitole : prima parte (Cap.1, 2, 3 și 4) sintetizează principalele date din literatura de specialitate cu privire la morfologia, structura și unele caracteristici biologice ale virusului anemiei infecțioase. De asemenea, sunt cuprinse referințe la tropismul celular « in vivo », variația antigenică « in vivo » persistența virală, efectele interacțiunii virusului în organismul gazdă și răspunsul imun umoral și celular.

În partea de cercetări proprii, redactată în 6 capitole, investigațiile au urmărit prevalența anemiei infecțioase în județele din Moldova (cap. nr.5), studiul unui focar vechi de anemie infecțioasă (cap.nr.6), aspectele morfopatologice (cap.nr.7), semnificația diagnostică a examenului serologic (cap.nr.8) și strategia de prevenire și combatere a bolii în județul Bacău (cap.nr.9). În cap. nr. 10 sunt sintetizate concluziile generale desprinse în urma cercetărilor epidemiologice, clinice, morfopatologice și de laborator.

Investigațiile epidemiologice au fost efectuate în perioada 1994-2006 pentru județele din Moldova: Suceava, Bacău, Neamț și Vaslui, valorificând statisticile puse la dispoziție de Direcțiile Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor județene (cap. nr.5). În acest scop s-au folosit datele furnizate de specialiștii departamentului de epidemiologie din cadrul DSVSA județene (Suceava, Bacău, Neamț și Vaslui), referitoare la numărul total al animalelor diagnosticate serologic pozitiv existente în efectivele din localitățile contaminate, animalele moarte sau ucise pe întregul județ și pe focare de AIE existente în teritoriu. De asemenea, s-a considerat util ca interpretarea unor indicatori epidemiologici cum sunt: incidența, prevalența, indicele comparativ al incidenței, să se facă pe baza rezultatelor testelor de diagnostic serologic.

În urma investigațiilor efectuate în perioada 1994-2006, se poate aprecia că anemia infecțioasă ecvina este prezentă în procente diferite. Cel mai mare număr de

focare (localități) și de animale serologic pozitive s-a înregistrat în județele Suceava (152 localități, cu 314 animale), Bacău (138 localități cu 202 animale) și Neamț (51 localități cu 96 animale serologic pozitive), iar cel mai scăzut în județul Vaslui, 27 de localități cu 32 de animale reacționate pozitiv.

Incidența crescută a localităților (focarelor) și creșterea numerică în dinamică a numărului animalelor serologic pozitive, se poate explica prin circulația ilegală (necontrolată) a cabalinelor și afluirea lor din zonele intens contaminate ale Transilvaniei (Covasna, Harghita, Bistrița Năsăud), ca și prin păstrarea în efectiv a animalelor serologic pozitive, care pot constitui surse primare de infecție. În schimb, incidența scăzută a focarelor și creșterea nesemnificativă a animalelor serologic pozitive în județul Vaslui, se poate explica prin distanța mare dintre acesta și zonele intens contaminate ale Transilvaniei, dar și a posibilităților mai reduse de schimb ilegal de animale între proprietari.

Investigațiile epidemiologice, clinice și serologice efectuate într-un focar (comună) vechi de anemie infecțioasă (cap. 6) au evidențiat că primul caz de îmbolnăvire, s-a diagnosticat serologic în 1994, la un efectiv de 777 cabaline, ceea ce reprezintă 0,12%. Ulterior, boala a difuzat, evoluând enzootic, cu un maxim în perioada 2000-2002, când s-au înregistrat 27 (3,0%) animale serologic pozitive, ceea ce reprezintă o creștere de 12 ori față de 1994. În schimb, creșterea numerică a animalelor controlate (93,13%) și eliminarea celor reacționate a dus la scăderea procentului de animale serologic pozitive de la 1,53% în 1994 la 0,35% în 2006.

Examenul clinic efectuat la 46 de animale, diagnosticate serologic a evidențiat manifestări, încadrate într-o evoluție acută la 3 (6,52%) cabaline cu debut febril instalat brusc sau după câteva zile.

Examenul hematologic a evidențiat creșterea V.S.H. (valori cuprinse între 69-74%), scăderea numărului de hematii (valori cuprinse între 3.78-4.2 milioane/mm³), scăderea numărului de elemente albe (valori cuprinse între 4.750-6000/mm³), creșterea valorilor hemoglobinei (21-35%) și prelungirea timpului de sângerare și coagulare.

Examele morfologice, macro și microscopice (cap. 7), efectuate pe organele interne principale, oferă date care se suprapun parțial pe cele din literatura consacrată în

domeniul tezei de doctorat și relevă elemente noi în morfopatogeneza anemiei infecțioase a calului în concordanță cu stadiul evolutiv al bolii.

În formele evolutive supracute și acute, patru cazuri (19,04%), au predominat leziunile

septicemice exprimate prin congestia generalizată a mucoaselor și viscerelor, ectazia vaselor sanguine și hipertrofia organelor hematopoetice (splina, ficat, limfonoduri), fără modificări de volum. În formele evolutive acute, 13 (61,9 %) cadavre, leziunile au fost reprezentate de

edem al țesutului conjunctiv subcutanat din regiunea sternală și abdominală, pichetaj hemoragic la nivelul mucoaselor aparente, diateză hemoragică pe seroase și sub capsula organelor parenchimotoase (ficat, splină, cord). Splina (100%) mărită în volum de 2-4 ori, cu marginile puternic rotunjite de culoare roșie vișinie și aspect muriform pe secțiune. Ficatul mărit în volum, cu maginile rotunjite și evidențierea lobulației, conferind organului aspectul de „ficat muscad”.

În evoluția cronică, la animalele sacrificate de necesitate, cu reacții serologice pozitive, leziunile hemoragice și organice puțin evidențiate. Cordul în 3 (14,2 %) din cazuri, prezintă degenerescența miocardică cu numeroase hemoragii subepicardice, subendocardice și în profunzime.

Microscopice investigațiile morfologice, mai ales cele histologice, relevă un tablou lezional polimorf, acut-subacut, cu evidente componente autoimune.

În organele parenchimotoase predomină modificările distrofico-hiperplazice. Distrofiile hidroprotidice (granulară și hidrică) constituie leziunea constantă în ficat și rinichi.

Leziunea de fond a splinei Hemosideroza (hemosiderocitoza) se traduce prin numeroase macrofage încărcate cu pigment hemosiderinic Perls-positiv este leziunea de fond a splinei.

Amiloidoza cu determinism imun, apare cu localizare în pereții arterelor mici și mijlocii din ficat, rinichi și mai frecvent, splină. În toate organele investigate histologic se observă hiperplazii limfohistiocitare, cu dispunere tisulară variabilă: difuză,

perivasculară, peribronșiolară în pulmon, periglomerulară și peritubulară în rinichi, ca focare subependimare în encefal.

Pleurita fibroasă și perisplenita fibroasă consideram ca apar consecutiv unor procese patologice exsudative intracavitare anterioare.

Cercetările serologice efectuate privind semnificația diagnostică a testului de imunodifuzie în gel de agar, Coggins, și a metodei imunoenzimatică ELISA (cap.8), au evidențiat prin rezultatele obținute că, ambele teste sunt specifice și precise pentru detectarea anemiei infecțioase ecvine. Testul imunoenzimatic ELISA, comparativ cu metoda de imunodifuzie în gel de agar, prezintă o sensibilitate mai mare, decelând anticorpii la un titru scăzut, ceea ce oferă o certitudine mai bună stabilirii diagnosticului.

Aplicarea și respectarea măsurilor prevăzute în „Programul strategic de supraveghere, prevenire și combatere a anemiei infecțioase” în județul Bacău (Cap.9), în conformitate cu Ord. nr.167/2003 și 686/2003 „Planul pentru eradicarea accelerată a anemiei infecțioase ecvine pe teritoriul României” a dus la o scădere atât a numărului de localități contaminate de la 17 în anul 1998 la 2 în anul 2004, cât și la micșorarea numărului de animale pozitive la examenul serologic. Chiar dacă în anul 2006 numărul localităților a crescut la 18 iar numărul cazurilor cu animale pozitive a fost de 20, acest aspect demonstrează eficiența aplicării constante și pe termen lung a politicii de combatere a bolii, ținând cont de evoluția sa specific insiduoasă.

Evaluarea imediată și asigurarea sistemului de despăgubire a proprietarilor de animale reactionate serologic pozitiv, a dus la cointeresarea acestora, rezultând scăderea semnificativă a numărului de animale astfel reactionate și rămase „pierdute”, în efectiv, aspect deosebit de important pentru menținerea presiunii infecțioase în efectiv cât și persistența activă a surselor de infecție potențiale.

Popularizarea aspectelor particulare ale bolii în rândul crescătorilor de animale ca și implicarea specialiștilor epidemiologi în identificarea și monitorizarea surselor de menținere și transmitere a bolii, constituie elemente ce întregesc măsurile de profilaxie și combatere.